

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

معاونت فرهنگی و اجتماعی دانشگاه بیرجند با همکاری مدیریت برنامه، بودجه و تحول اداری
سومین جلسه از سلسله نشست های ویژه هفته فرهنگ
نشست علمی با سخنران اصلی: جناب آقای دکتر غلامعلی افروز چهره ماندگار روان شناسی ایران
مدیر نشست: جناب آقای دکتر هادی پورشافعی دانشیار گروه علوم تربیتی دانشگاه بیرجند
جلسه اول: یک شنبه ۱۶ آبان ماه، ساعت ۱۹ الی ۲۱
با موضوع: کارگاه آموزشی فرهنگ و خانواده
لینک ورود به جلسه "

<http://ac5.birjand.ac.ir/farhangimeeting>

تعداد حضار: ۱۰۰

گزارش:

نشست کارگاه آموزشی آقای دکتر افروز به مناسبت هفته فرهنگ روز یک شنبه ۱۶ آبان ساعت ۱۹ به صورت مجازی برگزار گردید. جناب آقای دکتر خامسان ضمن خوش آمد گویی به حضار به ویژه آقای دکتر افروز و با ابراز خوشحالی از برگزاری جلسات از سخنران جلسه تجلیل و قدردانی کردند و با ذکر گوشه ای از خاطرات بیان داشتند که آقای دکتر به بیرجند، بیرجینیا می گفتند.

صحبت آقای دکتر افروز:

برای آماده کردن ذهن شنوندگان آقای دکتر افروز چند نکته بیان کردند:

* پیامبر خدا اولین کارشان ساخت مسجد بود اما می فرمودند از نگاه من محبوب ترین بنای هستی خانواده است.

* محبوب شدن خواسته هر انسانی است. بچه حق دارد پدر و مادر محبوب داشته باشد. خیلی از پدر و مادرها محبوب جامعه هستند اما اگر مقبول خانواده نباشند بی ارزش هستند.

* یکی از دعاها این است که خدایا ما را محبوب خودت کن. تو محبوب ما هستی، ما را محبوب خودت کن. اگر محبوب خدا شدیم رستگار می شویم. قلب و دل و اندیشه ما در این استان به سمت و سوی امام رضا(ع) است و از او طلب می کنیم و می خواهیم که به ما توجه کند از کسی می خواهیم که محبوب خداست و ما هم باید جایگاه او را بدانیم که زیارت مقبول واقع شود.

أَشْهَدُ أَنْكَ تَشْهَدُ مَقَامِي أَشْهَدُ أَنْكَ تَسْمَعُ كَلَامِي أَشْهَدُ أَنْكَ تَرُدُّ سَلَامِي .

شهادت می دهم که تو جایگاه مرا می دانی، کلام مرا می شنوی و جواب سلام مرا می دهی.

زیارت مطلوب اندیشی و محبوب طلبی است. همیشه آدم ها در کنار محبوب ها آرامش می گیرند و آدم های محبوب دارای منطق، استواری، ایثار، گذشت، شجاعت و خیلی از صفات نیک و برگزیده دیگر هستند. عباد الرحمن محبوب می شوند و در مقابل قدرت طلبی آدم را از محبوبیت محروم می کند.

خانواده محبوب ترین بنای هستی و سازنده فرهنگ است. آرامش خانواده فرهنگ ساز می شود اگر خانواده باغی باشد پدر و مادر باغبانان آن هستند و فرزندان گل و گیاه و میوه های این باغند و در جایی می توان شوهران را سنگر بانان خانواده دانست که حافظان اجتماع خانواده هستند.

در دعاها معمولاً گفته نمی‌شود خدایا بهشت به ما بده بلکه خواسته می‌شود در مسیر درست نگهداشته شویم و لازم است به فردای نامعلوم دل نبندیم بلکه به فردای بهتر امید داشته باشیم، قدر حال را بدانیم، واحد عمر انسان روز است واحد عمر درخت سال است. هیچکس نمی‌داند فردا چه می‌شود یعنی هوشیاری در لحظه، آرامش را در خانواده قوی کنیم.

ذکر خاطره: در جبهه که بودم آرامش داشتم اما وقتی بر سر پستم که ریاست دانشگاه بود، حضور داشتم آرامش کمتری داشتم. دکتر طوسی گفت دلم می‌خواهد سر کلاس درس بمیرم و همینطور هم شد وقت سخنرانی از دنیا رفتند.

حضرت علی (ع) می‌فرماید: هر کس در دیروز بماند افسرده می‌شود و هر کس بر آینده دل ببندد پریشان می‌شود.

حضرت شب آخر توصیه به تقوا می‌کنند و می‌فرمایند از چیزی که از دست دادید تأسف نخورید.

باید قدر لحظات را دانست و افسوس گذشته را نخورد. گفتن "ای کاش" آدم را دل مرده و خانه را خراب می‌کند. باغبان زندگی آزرده خاطر دیده می‌شود اگر تأسف بخورد. آذربایجانی‌ها اصلاً تأسف نمی‌خورند. کشورهای لائوس، چین، تایلند، تانزانیا و .. تأسف نمی‌خورند.

مولا می‌فرماید هوشیار باشید که بیگانگان در عمل به قرآن از شما پیشی نگیرند و دستور قرآن است که تأسف نخورید. زمان حال هدیه خداست و هر روز را خدا به هدیه می‌دهد پس باید قدر این هدیه را دانست. ضرب المثلی رد بین آدم‌های با کلاس خارجی و آدم‌های بزرگ معروف است که "دیروز تاریخ است و فردا یک راز است و امروز هدیه خداست"

آدم‌هایی که ازدواج نمی‌کنند دل مرده اند و بدون امنیت هستند البته نه کسانی که فرصت ازدواج نیافته‌اند. فلسفه خلقت زوج آفرینی است و اصل تک همسری است و در مواردی استثنا هست که یک مرد چند زن داشته باشد. فلسفه مطلوب ترین همسر، همسر آرامشگر است. هیچ جای دنیا آدم آرامش ندارد مگر در خانواده و برای آرامش دو منبع معرفی می‌کنم ۱- یاد خدا ۲- همسر دلارام زیارت همسر صواب کمتر از زیارت خانه خدا نیست. حضرت علی (ع): به زیارت همسر می‌روم که قره‌الی‌الله است.

بعد از خدا نزدیکترین کس به ما همسر ماست. بچه‌ها رکن نیستند، مهمان هستند که برای فردا تربیت شوند. فرزند پروری باید در قالب داماد پروری و عروس پروری شکل گیرد و این باور را باید محکم و استوار شکل داد که فرزندان را باید تربیت و آماده کرد برای عروس شدن و داماد شدن و فرهنگ اصیل بچه‌ها عروس شدن و داماد شدن باید باشد. بعد از خدا همسفر انسان تا بهشت همسر اوست.

هر کس به خاطر فرزند زندگی کند جفا کاری به خود و همسر و فرزند است.

خانه زیارتگاه باید باشد، زن و شوهر لباس و پوشش هم باشند رازدار هم باشند

حقوق زن و شوهر بالاتر از حقوق فرزند و پدر و مادر است.

خلاقیت آمیزه‌ای از هوش و خصیصه‌های بالای شخصیتی است که با آرامش به ثمر می‌رسد کسی که هوش بالا دارد اما افسرده باشد و احساس پریشانی و ناامنی کند خلاق نمی‌شود. کمال زدگی هم آفت خلاقیت است.

اصلی‌ترین بنای خلاقیت احساس آرامش درونی است.

رقیب زدا نباشیم، خودپرست نباشیم، با همکلاسی رفیق باشیم، با خود رقیب باشیم، حسود هرگز خلاق نیست حسود هر چه تلاش کند به هر چه برسد مونتاز و برگشت ساخته‌ها دیگران است.

آرامش در نیایش با خداست. ارزش انسان به تلاش است. و در سوره نجم آیه ۳۹ آمده است:

وَأَنْ كَيْسَ لِّلْإِنْسَانِ إِذْ مَا سَعَىٰ وَإِنَّكَ بِرَأْسِ عَنَاقِ لَوْ رَأَىٰ عَسَافَ مَاءٍ سَعَىٰ وَكُوشِشٍ أَوْ نَيْسَ.

اخلاق‌مداری و برخورداری از فرصت‌های معنوی فرهنگ‌متعالی ماست، فرهنگی که آرامش‌دهنده فرهنگ عقب‌مانده است و سبک زندگی را آزاردهنده می‌کند. فرهنگی که خودبینی‌ها را زیاد کند بی‌ارزش است وقتی فرصت نمی‌کنیم به پدر و مادر سر بزنییم و یا دیگر کارهای ضروری و حقوقی همدیگر را در خانواده رعایت نکنیم فرهنگ اضطرابی به وجود می‌آید و خیلی از آرامش‌ها و خلاقیت‌ها از بین می‌رود.

برای هیچ موضوعی نباید به بچه‌ها اضطراب داد در گفت‌وگو با فرزند باید خوش‌و‌خرم باشیم و ادبیات و انضباط به کار بردن در هنگام گفت‌وگو باعث مضطرب شدن است.

دادن اضطراب به افراد ضد فرهنگ اخلاقی و معنویت است. همه انسان‌ها تأییدپذیر هستند و تحقیرگریزند و همه تشویق‌را دوست دارند. آدم‌ها تکریم‌طلب هستند. بنابر این نباید بد مورد خطاب قرار گیرند. از آقای عبدالله علوی مرحوم به یاد دارم که می‌گفتند:

سرم را سرسری متراش ای استاد سلمانی که ما هم در دیار خود سری داریم و سامانی

بنابر این تکریم اگر حاکم شد عزیت نفس آدم بالا می‌رود و خودارزشمندی اگر بالا برود آسیب‌پذیری کم می‌شود.

در نظم الهی هر کس ارزش دارد از گناه مصون بماند و حداقل تکریم خیلی اهمیت دارد و دیده می‌شود و البته موثر است. لازم است که با حرمت دست‌دهیم، با حرمت گوش‌کنیم، با حرمت بلند شویم، با حرمت رفتار کنیم و به این ترتیب قابلیت دوستی با فرزندان را به وجود آوریم. تربیت از جایی شروع می‌شود که عادت‌ها بشکند. معلمان بچه‌ها را تکریم کنند سلام و بدرقه کنند.

جناب آقای دکتر پورشافی ضمن تشکر از برگزارکنندگان جلسه، آقای دکتر خامسان و آقای دکتر افروز، یک کلید واژه به عنوان کارگاه اضافه کردند و آن هم تربیت بود به صورتی که یک مثلث با سه زاویه در نظر گرفته شود به نام خانواده، فرهنگ و تربیت. دکتر پورشافی ضمن تأیید سخنان آقای دکتر افروز و تأکید بر این که خانواده تنها یک نهاد اجتماعی نیست بلکه خیلی بالاتر است و به عنوان نهاد آفرین است بیان داشت خانواده زیارتگاه، میعادگاه عاشقان، تیپوش روانی انسان‌ها، مأمن رازداری و محبوب‌ترین بنا است و با بیان خلاصه‌ای از مطالب گفته شده توسط آقای دکتر افروز اشاره‌ای به آمار داده شده در خصوص ازدواج و طلاق داشتند و افزودند که به ازای هر سه ازدواج یکی طلاق ثبتی داریم که در کنار آن طلاق‌های عاطفی، روانی اقتصادی و... را هم باید در نظر گرفت در عین حال که خانواده‌های ما حال و روز خوبی ندارد، امیدواریم با فرهنگ‌سازی، تشکیل و تحکیم خانواده شاهد تعالی خانواده‌ها و روابط انسانی برتر در خانواده‌ها باشیم.

خانواده را باید حمایت کرد و مراقبت لازم برای حفظ بنیان خانواده‌ها نیاز است انجام شود. گاهی مشاهده می‌شود با مدارک بالا تر چالش‌های ارتباطی بیشتر می‌شود. گذشتگان شیوه‌های ارتباطی بهتری نسبت به نسل کنونی داشتند. تعارض‌ها را نمی‌توان کم کرد اما باید آرامش و محبوبیت را زیاد کرد.

مباحث دیگری که باید در نظر داشت و هنوز راه مشخصی برای آن نیافته ایم فناوری و خانواده است و یا فرهنگ و فناوری که ما با آن مواجه هستیم.

دکتر پورشافی مطالعه کتاب ویلیام گلاسر به نام "تئوری انتخاب" ترجمه مهرداد فیروز بخت را توصیه کردند.

آقای رضایی درخواست اطلاع‌رسانی آثار دکتر افروز را داشتند که در حاشیه این دوره‌ها انجام شد همچنین تقاضای ایشان برای تشکیل جلسات کاربردی از این دست توسط حوزه‌های دانشگاهی در سطح شهرستان به صورت منظم مورد استقبال است.

خلاصه گزارش برای خبرسایت:

سومین نشست از سلسله نشست های علمی به صورت کارگاه آموزشی آقای دکتر افروز به مناسبت هفته فرهنگ روز یکشنبه ۱۶ آبان ساعت ۱۹ به صورت مجازی برگزار گردید.

جناب آقای دکتر خامسان ضمن خوش آمدگویی به حضار به ویژه آقای دکتر افروز و با ابراز خوشحالی از برگزاری جلسات از سخنران جلسه تجلیل و قدردانی کردند و با ذکر گوشه‌ای از خاطرات بیان داشتند که آقای دکتر به بیرجند، بیرجینیا می‌گفتند. در ادامه آقای دکتر افروز بیان داشتند: پیامبر خدا اولین کارشان ساخت مسجد بود اما می‌فرمودند از نگاه من، محبوب‌ترین بنای هستی خانواده است.

یکی از دعاها این است که تو محبوب ما هستی، ما را محبوب خودت کن. اگر محبوب خدا شدیم رستگار می‌شویم. قلب و دل و اندیشه ما در این استان به سمت و سوی امام رضا(ع) است و از او طلب می‌کنیم و می‌خواهیم که به ما توجه کند از کسی می‌خواهیم که محبوب خداست و ما هم باید جایگاه او را بدانیم که زیارت مقبول واقع شود.

أَشْهَدُ أَنْكَ تَشْهَدُ مَقَامِي أَشْهَدُ أَنْكَ تَسْمَعُ كَلَامِي أَشْهَدُ أَنْكَ تَرُدُّ سَلَامِي .

شهادت می‌دهم که تو جایگاه مرا می‌دانی، کلام مرا می‌شنوی و جواب سلام مرا می‌دهی.

زیارت مطلوب اندیشی و محبوب طلبی است. همیشه آدم‌ها در کنار محبوب‌ها آرامش می‌گیرند. عباد الرحمن محبوب می‌شوند و در مقابل قدرت طلبی آدم را از محبوبیت محروم می‌کند.

حضرت علی (ع) می‌فرمایند: هر کس در دیروز بماند افسرده می‌شود و هر کس بر آینده دل ببندد پریشان می‌شود.

حضرت شب آخر توصیه به تقوا می‌کنند و می‌فرمایند از چیزی که از دست دادید تأسف نخورید.

زمان حال هدیه خداست و هر روز را خدا به ما هدیه می‌دهد پس باید قدر این هدیه را دانست.

ضرب المثلی در بین آدم‌های با کلاس خارجی و آدم‌های بزرگ معروف است که "دیروز تاریخ است و فردا یک راز است و امروز هدیه خداست"

خلاقیت آمیزه‌ای از هوش و خصیصه‌های بالای شخصیتی است که با آرامش به ثمر می‌رسد کسی که هوش بالا دارد اما افسرده باشد و احساس پریشانی و ناامنی کند، خلاق نمی‌شود. اصلی‌ترین بنای خلاقیت احساس آرامش درونی است در این راستا در محیطی آرام لازم است فرزند پروری در قالب داماد پروری و عروس پروری شکل گیرد و این باور را باید محکم و استوار شکل داد که فرزندان را باید برای عروس شدن و داماد شدن و شکل‌گیری خانواده تربیت و آماده کرد.

برای هیچ موضوعی نباید به بچه‌ها اضطراب داد در گفت‌وگو با فرزند باید خوش خلق بود، ادبیات و انضباط به کار بردن در هنگام گفت‌وگو باعث مضطرب شدن است. همه انسان‌ها تأیید‌پذیر و تحقیر‌گریز هستند و همه تشویق را دوست دارند. آدم‌ها تکریم طلب هستند. تکریم اگر حاکم شد عزیت نفس آدم بالا می‌رود و خود ارزشمندی اگر بالا برود آسیب‌پذیری کم می‌شود.

تربیت از جایی شروع می‌شود که عادت‌ها بشکند. معلمان بچه‌ها را تکریم کنند سلام و بدرقه کنند.

آرامش در نیایش با خداست. ارزش انسان به تلاش است. و در سوره نجم آیه ۳۹ آمده است:

وَأَنْ لَّيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَىٰ وَ إِنَّكَ بِرَأْيِهِ لَنَاصِتٌ .

اخلاق مداری و برخورداری از فرصت های معنوی فرهنگ متعالی است، فرهنگی که آرامش ندهد فرهنگ عقب مانده است و سبک زندگی را آزار دهنده می کند. فرهنگی که خودبینی را زیاد کند بی ارزش است.

فلسفه خلقت زوج آفرینی و مطلوب ترین همسر، همسر آرامشگر است. برای آرامش دو منبع معرفی شد ۱- یاد خدا ۲- همسر دلارام زیارت همسر صواب کمتر از زیارت خانه خدا نیست. حضرت علی (ع): به زیارت همسر می روم که قربه الی الله است.

بعد از خدا نزدیکترین کس به انسان همسر است، همسفر انسان تا بهشت همسر اوست.

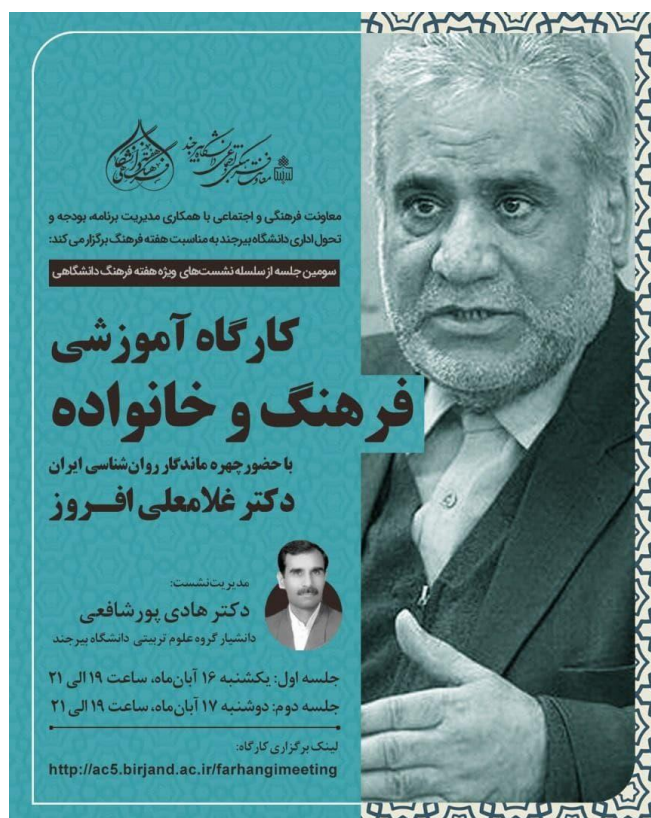
جناب آقای دکتر پورشافعی ضمن تشکر از برگزار کنندگان جلسه، آقای دکتر خامسان و آقای دکتر افروز، یک کلید واژه به عنوان کارگاه اضافه کردند و آن هم تربیت بود به صورتی که یک مثلث با سه زاویه در نظر گرفته شود به نام خانواده، فرهنگ و تربیت. وی افزود خانواده تنها یک نهاد اجتماعی نیست بلکه خیلی بالاتر است و به عنوان، نهاد آفرین است.

همچنین اشاره ای به آمار داده شده در خصوص ازدواج و طلاق داشتند و افزودند که به ازای هر سه ازدواج یکی طلاق ثبتی داریم که در کنار آن طلاق های عاطفی، روانی اقتصادی و... را هم باید در نظر گرفت وی بیان داشت در عین حال که خانواده های ما حال و روز خوبی ندارد، امیدواریم با فرهنگ سازی، تشکیل و تحکیم خانواده شاهد تعالی خانواده ها و روابط انسانی برتر در خانواده ها باشیم. از مباحث دیگری که باید در نظر داشت و هنوز راه مشخصی برای آن نیافته ایم فناوری و خانواده است و یا فرهنگ و فناوری که با آن مواجه هستیم.

دکتر پورشافعی مطالعه کتاب ویلیام گلاسر به نام "تنوری انتخاب" ترجمه مهرداد فیروز بخت را توصیه کردند.

در پایان آقای دکتر رضانی درخواست اطلاع رسانی آثار دکتر افروز را داشتند که در حاشیه این دوره ها انجام شد همچنین تقاضای ایشان برای تشکیل جلسات کاربردی از این دست توسط حوزه های دانشگاهی در سطح شهرستان به صورت منظم، مورد استقبال است.

پوستر:

معاونت فرهنگی و اجتماعی با همکاری مدیریت برنامه، بودجه و تحول اداری دانشگاه بیرجند به مناسبت هفته فرهنگ برگزار می کند:
سومین جلسه از سلسله نشست های ویژه هفته فرهنگ دانشگاهی

کارگاه آموزشی فرهنگ و خانواده

با حضور چهره ماندگار روان شناسی ایران
دکتر غلامعلی افروز

مدیریت نشست:
دکتر هادی پورشافعی
دانشیار گروه علوم تربیتی دانشگاه بیرجند

جلسه اول: یکشنبه ۱۶ آبان ماه، ساعت ۱۹ الی ۲۱
جلسه دوم: دوشنبه ۱۷ آبان ماه، ساعت ۱۹ الی ۲۱

لینک برگزاری کارگاه:
<http://ac5.birjand.ac.ir/farhangimeeting>